

Sygn. akt II AKz 689/19

POSTANOWIENIE

Dnia 6 sierpnia 2019 roku

Sąd Apelacyjny w Katowicach II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: sędzia Sądu Apelacyjnego Gwidon Jaworski

sędzia Sądu Apelacyjnego Marek Charuza

sędzia Sądu Okręgowego (del.) Karina Maksym

Protokolant: Karolina Jach

przy udziale Prokuratora Prokuratury Krajowej Podkarpackiego Wydziału Zamiejscowego Departamentu do Spraw Przemoczości Zorganizowanej i Korupcji Krzysztof Motyl.

po rozpoznaniu w sprawie **R. N. i V. K. N.**

oskarżonych o przestępstwo z art. 258 § 1 k.k. i in.

zażaleń obrońców oskarżonych

na postanowienie Sądu Okręgowego w Częstochowie z dnia 10 lipca 2019 roku,

sygn. akt II K 169/18

w przedmiocie dalszego określenia czasu trwania tymczasowego aresztowania

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k.

p o s t a n a w i a:

utrzymać postanowienie w mocy w zaskarżonej części, to jest dotyczącej oskarżonej R. N. oraz oskarżonego V. K. N..

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 10 lipca 2019 roku Sąd Okręgowy w Częstochowie na mocy art. 249 § 1 k.p.k. w zw. z art. 258 § 2 k.p.k. przedłużył stosowanie środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania między innymi w stosunku do oskarżonej R. N., wobec której został on zastosowany postanowieniem Sądu Rejonowego w Rzeszowie z dnia 24 stycznia 2018 r., sygn. akt II Kp 122/18 oraz w stosunku do oskarżonego V. K. N., wobec którego został on zastosowany postanowieniem Sądu Rejonowego w Rzeszowie z dnia 23 stycznia 2018 roku, sygn. akt II Kp 120/18, na dalszy czas oznaczony, to jest do dnia 13 października 2019 roku, godz. 06:05.

Zażalenie na powyższe orzeczenie wnieśli obrońcy oskarżonych. Adw. K. R. – obrońca oskarżonej R. N., zarzuciła zaskarżonemu postanowieniu błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę postanowienia i mający wpływ na jego treść oraz obrazę przepisów postępowania, która miała istotny wpływ na treść zaskarżonego postanowienia, a to: art. 257 § 1 k.p.k., 249 § 1 k.p.k. w zw. z art. 258 § 1 pkt 2 k.p.k., art. 251 § 3 k.p.k., art. 258 § 2 k.p.k. Jednocześnie obrońca wniosła o zmianę zaskarżonego postanowienia i uchylenie tymczasowego aresztowania wobec oskarżonej i zastosowanie środków o charakterze wolnościowym w postaci: poręczenia majątkowego w kwocie 300 000 zł w postaci zabezpieczenia na hipotecę nieruchomości, dozoru policyjnego 5 razy w tygodniu oraz zakazu opuszczania kraju połączonego z zatrzymaniem paszportu. Natomiast adw. A. R. – obrońca oskarżonego V. K. N. zarzuciła zaskarżonemu orzeczeniu mające wpływ na treść rozstrzygnięcia naruszenie przepisów postępowania, a

to art. 258 § 4 k.p.k. oraz wniosła o zmianę zaskarżonego postanowienia i uchylenie środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania, ewentualnie o zmianę postanowienia i zastosowanie w miejsce tymczasowego aresztowania innego środka zapobiegawczego o charakterze nieizolacyjnym.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Zażalenia obrońców oskarżonych na uwzględnienie nie zasługują.

Decyzja o przedłużeniu stosowania wobec oskarżonych R. N. i V. K. N. środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania jest prawidłowa i została podyktowana potrzebą dalszego zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania sądowego. Rację należy przyznać sądowi I instancji, iż wobec wymienionych w dalszym ciągu aktualna pozostaje ogólna, jak i szczególna przesłanka stosowania środka o charakterze izolacyjnym. Sąd odwoławczy podzielił zapatrywania sądu meriti, który poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne w tym zakresie, jak również w sposób właściwy zastosował przepisy prawa.

W pierwszej mierze wskazać należy, że analiza akt sprawy w aspekcie spełnienia ogólnej przesłanki stosowania środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania, wskazanej w art. 249 § 1 k.p.k. nie przynosi odmiennych od sądu I instancji ustaleń oraz wniosków, wskazujących na to, iż zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, przytoczony w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia, pozwala na przyjęcie dużego prawdopodobieństwa dopuszczenia się przez oskarżonych zarzucanych im czynów. Oczywistą rzeczą jest że istnienie owego dużego prawdopodobieństwa nie przesądza o sprawstwie i winie oskarżonych, bowiem ustalenie tego należy do sądu rozpoznającego sprawę na etapie wyrokowania. W tych też realiach, wobec braku podniesienia przez obrońców okoliczności, które niweczyłyby owo prawdopodobieństwo oraz w związku z potrzebą zabezpieczenia toku dalszego postępowania stwierdzić należy, iż przesłanka ogólna na gruncie niniejszej sprawy została zrealizowana.

Przeprowadzona kontrola instancyjna wskazuje w dalszym ciągu na istnienie wobec oskarżonych podstawy szczególnej o charakterze prewencyjnym określonej w art. 258 § 2 k.p.k. i w tym zakresie należy w całości podzielić zapatrywania sądu meriti. W szczególności wskazać trzeba, iż oskarżonym R. N. i V. K. N. zarzucono między innymi popełnienie zbrodni z art. 53 ust. 2 i art. 63 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k., a zatem kryterium wskazane w art. 258 § 2 k.p.k. zostało spełnione. Mając więc na uwadze charakter i okoliczności popełnienia zarzucanych im czynów, stopień ich społecznej szkodliwości, fakt, iż przestępstwa popełniali działając w zorganizowanej grupie przestępczej, a z przestępczego procederu mieli sobie uczynić stałe źródło dochodu, uznać trzeba, że w przypadku stwierdzenia ich sprawstwa i winy, wymierzenie surowej kary nie jest tylko hipotetyczne, a w pełni realne. Natomiast groźba surowej kary może skłaniać oskarżonych do działań zakłócających prawidłowy tok postępowania w celu uchylenia się od odpowiedzialności karnej. Sąd odwoławczy w niniejszym składzie podzielił stanowisko, iż podstawy stosowania tymczasowego aresztowania, określone w art. 258 § 2 k.p.k., przy spełnieniu przesłanek wskazanych w art. 249 § 1 i art. 257 § 1 k.p.k. i przy braku przesłanek negatywnych określonych w art. 259 § 1 i 2 k.p.k., stanowią samodzielne przesłanki szczególne stosowania tego środka zapobiegawczego. Ustawodawca wprowadził szczególny rodzaj domniemania istnienia obawy, że oskarżony, z uwagi na rzeczywiście surową karę realnie grożącą mu w tej konkretnej sprawie, będzie bezprawnie utrudniał postępowanie (vide: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 2012, sygn. akt V KK 220/12, LEX nr 1228650). Mając na uwadze powyższe rozważania sąd a quo nie dopuścił się wbrew twierdzeniom obrony żadnych uchybień. Nie sposób zgodzić się z tezą aby stosowany obecnie środek zapobiegawczy stanowił antycypację kary, chociażby biorąc pod uwagę wysokość kary pozbawienia wolności, która realnie grozi oskarżonym za popełnione przestępstwa oraz dotychczasowy okres stosowania tegoż środka. Zwrócić należy uwagę, iż rozstrzygnięcia odnośnie poszczególnych środków zapobiegawczych podejmowane są przy uwzględnieniu szeregu indywidualnych okoliczności, które determinują ich stosowanie, co do każdego oskarżonego. Wbrew twierdzeniom obrońcy oskarżonej, nie sposób stwierdzić, iż sąd I instancji nie dokonał indywidualnej oceny przesłanek leżących u podstaw decyzji o przedłużeniu w stosunku do R. N. tymczasowego aresztowania. Sam fakt zawarcia rozstrzygnięć co do kilku oskarżonych w jednym postanowieniu nie oznacza automatycznie, iż sąd nie dokonał analizy podstaw stosowania tego środka co do każdego oskarżonego z osobna. Taki zabieg o

charakterze czysto technicznym był słuszny chociażby z punktu widzenia ekonomiki procesowej, w szczególności, że zachodzi łączność przedmiotowa, a podstawy dalszego stosowania tymczasowego aresztowania były takie same. Owe indywidualne okoliczności, o których mowa powyżej powodują, iż stale konieczne jest stosowanie wobec R. N. oraz V. K. N. najsurowszego środka zapobiegawczego. Odnosząc się do argumentacji dotyczącej obecnego etapu postępowania, wskazać trzeba, że funkcja tymczasowego aresztowania jako środka zapobiegawczego nie jest ograniczona do zabezpieczenia dowodów, wobec czego dla stosowania tego środka nie jest istotny określony etap procesu, chodzi bowiem o zabezpieczenie prawidłowego toku całego postępowania, całego jego przebiegu, aż do ewentualnego rozpoczęcia wykonywania kary (vide: postanowienie Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 13 listopada 2013 roku, II AKz 687/13). Sąd I instancji czynił rozważania dotyczące potrzeby i celowości dalszego przedłużania tymczasowego aresztowania, stwierdzając, iż obecnie istnieje potrzeba zabezpieczenia prawidłowego toku dalszego postępowania z uwagi na chęć uniknięcia przez oskarżonych odpowiedzialności karnej i surowej kary. Czyniąc owe rozważania sąd meriti jednocześnie zasygnalizował, iż postępowanie dowodowe zmierza ku końcowi, a okres na jaki przedłużono stosowanie tymczasowego aresztowania jest niezbędny do zakończenia postępowania i stanowisko to należy zaaprobować. Oskarżeni także na obecnym etapie postępowania mogliby bowiem wpływać na dowody już przeprowadzone, lub podjąć inne działania destabilizujące dalszy przebieg procesu. Dotychczasowa ich postawa czy fakt, iż wcześniej takich działań nie podejmowali nie powoduje zmniejszenia nasilenia wskazanych powyżej obaw. Argumentację obrony w powyższym zakresie należy uznać za chybioną i czysto polemiczną.

Zauważyć należy, iż zarzut, jak i argumentacja obrońcy R. N. dotyczące naruszenia art. 258 § 1 pkt 1 i 2 k.p.k. są w sposób oczywisty bezprzedmiotowe bowiem przesłanki wskazane w tych przepisach nie stanowiły podstawy dalszego przedłużenia tymczasowego aresztowania w stosunku do oskarżonych.

Sąd odwoławczy nie dopatrył się naruszenia przez sąd meriti zasady minimalizacji, czy też proporcjonalności stosowania środków zapobiegawczych. Wyjaśnić trzeba, że zasady te nie nakazują bynajmniej bezwzględnego stosowania łagodniejszych środków, lecz statuują wymóg, aby nie stosować izolacyjnego środka zapobiegawczego, gdy wystarczą inne środki o charakterze wolnościowym. Sąd I instancji logicznie i jasno wypowiedział się w powyższej kwestii prawidłowo powołując okoliczności potwierdzające istnienie podstaw do dalszego stosowania wobec oskarżonych tymczasowego aresztowania. Biorąc bowiem pod uwagę poczynione ustalenia, a także mając na względzie rodzaj i charakter obaw, nasilenie ich zagrożenia dla prawidłowego przebiegu postępowania na obecnym etapie procesu oraz wyjątkowy charakter stosowania najbardziej dotkliwego środka zapobiegawczego względem oskarżonych R. N. oraz V. K. N., uznać należy, iż jedynie tymczasowe aresztowanie w sposób prawidłowy zabezpieczy dalszy tok postępowania. Poprzestanie natomiast na zastosowaniu wobec nich wolnościowych środków zapobiegawczych, byłoby niewystarczające dla spełnienia ich funkcji gwarancyjnej i zabezpieczającej, chociażby z uwagi na ich oczywiście mniejszą efektywność. Sąd I instancji nie dopuścił się w tym względzie naruszenia przepisów postępowania, na co powołują się skarżący. Powołane przez obrońcę oskarżonego okoliczności, iż wyraża on chęć podjęcia pracy oraz że ma możliwość zamieszkania u swojego brata na terenie Polski nie są tego rodzaju aby mogły skutkować uchYLENIEM bądź zmianą dotychczas stosowanego środka zapobiegawczego. Ponadto argumentacja skarżących dotycząca dotychczasowej podstawy oskarżonych nie może zostać zaaprobowana przez sąd w kontekście potrzeby stosowania wolnościowych środków zapobiegawczych.

Zaznaczyć należy, iż w sprawie nie zaistniały przesłanki negatywne stosowania izolacyjnego środka zapobiegawczego wobec oskarżonych, o których mowa w art. 259 k.p.k.

Mając na uwadze powyższe okoliczności oraz przeprowadzone rozważania, należało orzec jak w części dyspozytywnej zaskarżonego postanowienia.

SSA Marek Charuza SSA Gwidon Jaworski SSO del. Karina Maksym

ZARZĄDZENIE

- odpis postanowienia doręczyć oskarżonemu V. K. N. (po dokonaniu tłumaczenia na język wietnamski) oraz oskarżonej R. N. z pouczeniem o prawomocności i ich obrońcom,

- zwrócić akta sprawy.

Katowice, dnia 6 sierpnia 2019 r.